

SKUPINA DRŽAVNIH SVETNIKOV
(prvopodpisani Dušan Strnad)

Ljubljana, 25. november 2013

DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	25 -11- 2013	
Šifra:	213-M/13-61	
Povezava:		
EPA:	1345-VI	EU:
Sign. zn.:		
Kratika:		

DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE
Mitja Bervar, predsednik

ZAHTEVA ZA SKLIC IZREDNE SEJE DRŽAVNEGA SVETA

IN

PREDLOG Z OBRAZLOŽITVIJO ZA SPREJEM ODLOŽILNEGA VETA

Podpisani državni svetniki na podlagi 53. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 – UPB1, 94/07 - Odl. US: U-I-322/05-10, 95/09 – Odl. US: U-I-248/08-15, 95/11 – Odl. US: U-I167/10-7, in 21/13 – ZFDO-F) in 32. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) zahtevamo sklic izredne seje Državnega sveta z naslednjo točko dnevnega reda:

1. Zakon o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva (ZPŠOIRSP), EPA 1345-VI.

Zakon je Državni zbor sprejel na 19. redni seji, dne 21.11. 2013.

Podpisi so priloženi.

K PREDLOGU 1. TOČKE DNEVNEGA REDA - Zakon o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva (ZPŠOIRSP), EPA 1345-VI.

I. RAZLOGI ZA SKLIC IZREDNE SEJE DRŽAVNEGA SVETA IN OBRAZLOŽITEV ODLOŽILNEGA VETA:

S predlogom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva (EPA 1345-VI), ki ga je Državni zbor sprejel na 19. redni seji dne 21.11.2013, se rešuje vprašanje povračila škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva.

1.

V prvem delu predlagatelji sklica izredne seje Državnega sveta opozarjamo a neprimerno in zavajajočo uporabo termina v zakonu, in sicer že v samem naslovu zakona. Menimo, da bi bila primernejša uporaba izraza "prenos". Poudarjamo, da je izraz "izbrisani" in predvsem njegova uporaba v mednarodni politologiji razvit v zvezi z baltskimi državami, kjer je bilo na deset tisoče Rusom dejansko odvzeto državljanstvo in so potem dolgo časa živeli kot nekakšni apatridi, praktično brez pravic. Uporaba tega izraza v povezavi z Republiko Slovenijo je neprimerno in zavajajoče. Republika Slovenija je ravnala popolnoma nasprotno, v času svoje osamosvojitve je omogočila pridobitev državljanstva Republike Slovenije pod zelo ugodnimi pogoji. Prav tako je omogočila ureditev statusa tujca. Pri tem je bilo potrebno izpeljati aktivnosti, ki so bile omogočene (državljanstvo, stalno prebivališče).

Po mnenju predlagateljev sklica izredne seje Državnega sveta je nesporno, da so državni organi Republike Slovenije in uradne osebe storili vse, da je seznanila takratne prebivalce o ureditvi statusa v Republiki Sloveniji. Dejstvo je, da je nad 200.000 takratnih prebivalcev Republike Slovenije vedelo, da si morajo urediti status in si je status uredilo. Glede dela takratnih uradnih oseb so bile žal prevečkrat preslišane in javno objavljene izjave uradnih oseb (objavljene so bile leta 2003 v glasilu Združenja upravnih delavcev Slovenije Okno uprave): Ga. Irma Deželak iz Idrije: "Na Upravni enoti Idrija smo se izjemno trudili in seznanjali ljudi s slovensko zakonodajo. Pozivali smo jih, da si uredijo svoj status. Spomnim se nemalo primerov, ko smo referenti z velikim potrpljenjem prenašali vzvišene nastope nekaterih, češ da se bodo odločili urediti svoj status v Republiki Sloveniji, ko bodo sami to hoteli. Ob povečanem številu vlog smo možnost oddaje vlog organizirali tudi na Krajevnem uradu Cerkno in podaljšali uradne ure. Z vso odgovornostjo trdim, da smo na naši upravni enoti kot državni uslužbenci pokazali do teh ljudi, ki so se leta 1991 iznenada znašli kot tujci v državi, veliko

razumevanja, sočutja in spoštovanja ter jim po vseh svojih poklicnih in službenih močeh pomagali. Nismo mi krivi, nesramni in žaljivi, če pa nam niso hoteli prisluhniti in se odločiti, kaj je za njih bolje." Ga. Marta Lorber, Šmarje pri Jelšah: "Žalitev strank smo bili deležni delavci, ki delamo na teh enotah, ne pa stranke. Vse vloge smo sprejemali tako, da nihče, ki je želel oddati vlogo, ni ostal pred vrati. Vse trditve o delavcih na oddelkih za notranje zadeve so izmišljene. Naj navedejo konkretne primere, če jih imajo." G. Miha Novak, Kamnik: "Vrata naše upravne enote so bila odprta vsakomur. Res pa je, da nekateri pred vrata niso stopili oziroma hoteli stopiti, kaj šele, da bi na ta vrata potrkali. Tisti ljudje danes glasno govorijo, da smo jim vrata zapirali."

2.

Predlagatelji sklica izredne seje Državnega sveta v drugem delu poudarjamo, da je predlagatelj zakona v predlogu v okviru ocene finančnih posledic predloga zakona za državni proračun in druga javno finančna sredstva podal oceno, da bodo finančne posledice predlaganega zakona znašale okvirno 75.600.000 evrov za izplačilo na podlagi predlaganega zakona določenih denarnih odškodnin v upravnem in sodnem postopku. V drugi obravnavi zakona na matičnem delovnem telesu je koalicija poslanskih skupin PS, SD, DL in DeSUS predlagala in izglasovala amandma, s katerim je za četrtno povišala mesečno višino denarne odškodnine, kar znesse 130 milijonov evrov. Predlagatelji sklica izredne seje Državnega sveta menimo, da je takšno povišanje denarne odškodnine vprašljivo ob skrajno zaostreni finančni situaciji v Republiki Sloveniji in s tem tudi zagotavljanju finančne stabilnosti Republike Slovenije. Poudarjamo, da se z rešitvijo v sprejetem zakonu, ki določa, da je upravičenec po tem zakonu upravičen do 50 evrov mesečne odškodnine, glede višine zastavlja vprašanje sorazmernosti glede na težo "doživetja" zaradi posledic dejanj totalitarnih režimov (taborišča, ukradeni otroci, otroci s Petrička, izvensodni poboji, zapori, zaplembe premoženja ...). Navedeno povišanje pomeni več kot 12.000 evrov odškodnine v obliki pavšala. Prav tako pa sprejet zakon omogoča še uveljavljanje individualnih okoliščin in uveljavljanje odškodnine za konkretno nastalo materialno škodo v pravnem postopku. Glede na navedeno ni mogoče podati dejanske ocene vpliva na proračun in na druga javno finančna sredstva. Nesporno bodo višje. Menimo, da sprejeta rešitev zakona visoko obremenjuje proračun Republike Slovenije, kar je ob skrajno zaostreni finančni situaciji posebej vprašljivo.

3.

V tretjem delu predlagatelji sklica izredne seje Državnega sveta poudarjamo, da sprejete rešitve v zakonu za razliko od predloga zakona širi krog upravičencev po

zakonu. Predlagatelji sklica izredne seje Državnega sveta menimo, da takšna razširitev upravičencev ni utemeljena. Menimo, da bi bilo primerneje, da bi sprejet zakon v okviru opredelitve kroga upravičencev, sledil krogu upravičencev, kot je bil določen v predlogu zakona. In sicer, za upravičenca je bila določena oseba, ki je bila prenesena iz registra stalnega prebivalstva v posebno evidenco, z urejenim statusom v Republiki Sloveniji, in sicer bodisi z dovoljenjem za stalno prebivanje ali s sprejemom v državljanstvo Republike Slovenije. Z ureditvijo statusa je oseba, ki je bila prenesena iz registra stalnega prebivalstva v posebno evidenco pokazala interes oziroma željo za nadaljnje bivanje v Republiki Sloveniji.

Pri tem predlagatelji sklica izredne seje Državnega sveta sledimo utemeljitvi, kot jo je podal predlagatelj v predlogu zakona, in sicer: "Pri opredeljevanju upravičencev je predlagatelj sledil tudi odločitvi Velikega senata ESČP v zadevi Kurić in drugi proti Sloveniji, ko je presojal, kateri od pritožnikov so žrtve zatrjevanih kršitev in jim sam prisodil tudi odškodnino za nepremoženjsko škodo." Poudarjamo, da je pri tem krog upravičencev sledil krogu, kot je bil naveden v predlogu zakona, in sicer za prenesene osebe, ki so pokazale interes oziroma željo za nadaljnje prebivanje v Republiki Sloveniji.

Predlagatelji sklica izredne seje Državnega sveta poudarjamo, da je potrebno popraviti krivice tistim posameznikom, ki jim je bila ta dejansko storjena. Poudarjamo, da so bili v preteklosti žal neuspešni poskusi ureditve omenjenega vprašanja na po našem mnenju pravičen način, in sicer z individualno obravnavo s sprejemom ustavnega zakona. Žal so bili ti poskusi zaradi preslišani. Koalicija je za rešitev vprašanja prenesenih predlagala takšne rešitve, ki so nazadnje pripeljali do odškodnin. Pred seboj pa imamo danes vnovič Zakon o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva. Vsi, ki so opozarjali, da se bo na koncu zgodba prenesenih izrodila zgolj v licitacijo glede višine odškodnine, so bili za lažnivce, češ, da odškodnin ne bo. Spomnimo na nekaj izjav, kot npr. Miran Potrč, takrat vodja poslanske skupine SD: "Izdajanje odločb nima nobene zveze s tem, da bi na tej podlagi sploh bila možna odškodnina." Dr. Pavle Gantar, takrat predsednik Državnega zbora: "Ne, odškodnin ne bo." Katarina Kresal, takrat ministrica za notranje zadeve: "Z ureditvijo statusa izbranih le-tem, ne bomo podeljevali državljanstev in jim ne bomo podeljevali odškodnin".

Zaradi vsega navedenega, še posebej pa zaradi neustreznih rešitev, s katerimi se odpira tudi vprašanje enakosti obravnave prenesenih in žrtev vojnega ter povojnega nasilja ter materialnih oškodovancev II. svetovne vojne, in nesorazmerno obremenjuje proračun Republike Slovenije v skrajno zaostreni finančni situaciji, Državnemu svetu Republike Slovenije predlagamo, da odloča o odločilnem vetu.

II.

PREDLOG SKLEPA PRI 1. TOČKI DNEVNEGA REDA

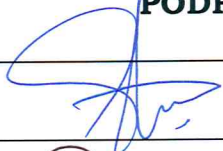
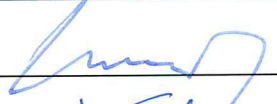
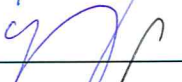
Predlagamo, da Državni svet sprejme naslednji predlog sklepa:

Državni svet Republike Slovenije je na izredni seji, ob obravnavi Zakona o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva (ZPŠOIRSP) (EPA 1345-VI), ki ga je Državni zbor sprejel na 19. redni seji dne 21. 11. 2013, sprejel

ZAHTEVO

da Državni zbor ponovno odloča o Zakonu o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva (ZPŠOIRSP), EPA 1345-VI.

PODPISI DRŽAVNIH SVETNIKOV

ŠT.	IME IN PRIIMEK	PODPIS
1.	DUŠAN STRNAD	
2.	MILOŠ POMOLČ	
3.	MIRKE KOZEČ	
4.	BOJAN KEKEC	
5.	JANKO ROŽEČNIK	
6.	FRANJO GULOB	
7.	BRANKO ŠUMETJAK	
8.	MIKLOŠ OTINČ	
9.		
10.		